

angļu–latviešu

juridisko terminu vārdnīca

Aldis Daugavvanags / Nadežda Klimovića

40 000

terminu
ar attiecīgajiem
frazeoloģismiem
un vārdkopām

PRIEKŠVĀRDS

Angļu–latviešu juridisko terminu vārdnīca ir jauns izdevums. Tajā iekļauts ap 40 000 terminu ar attiecīgajiem frazeoloģismiem un vārdkopām, kas aptver dažādas tiesību nozares: administratīvās, administratīvi saimnieciskās, autortiesības, civiltiesības, civilprocesuālās, līgumiskās tiesības, krimināltiesības, konstitucionālās, starptautiskās tiesības u. c.

Vārdnīca domāta augstskolu studentiem, maģistrantiem un mācībspēkiem, kā arī tulkotājiem un uzņēmējiem—speciālistiem, kas darbojas starptautiskajā jomā un savā profesionālajā darbā saskaras ar angļu un amerikāņu juridisko literatūru.

Lielākā daļa terminu doti bez paskaidrojumiem. Tomēr atsevišķi specifiski termini papildināti ar īsiem skaidrojumiem.

Vārdnīcu sastādot, izmantoti jaunākie Latvijā un ārzemēs izdotie juridisko uzziņu avoti.

Mākslinieks *Uldis Baltutis*

© A. Daugavvanags, N. Kjimoviča, teksts, 2008

© U. Baltutis, māksl. of., 2008

© «Izdevnīcība Avots», 2008

ISBN 978–9984–800–53–0

VĀRDNĪCAS UZBŪVE

Šķirkļu pamatvārdi, vārdkopas un frazeoloģismi vārdnīcā sakārtoti alfabēta secībā pēc ligzdu sistēmas. Ligzdā termini, kas sastāv no diviem vai vairākiem vārdiem, jāmeklē pēc pamatvārda, piemēram, termins **court against property** jāmeklē pēc pamatvārda **court**.

Termini angļu valodā doti pustreknā salikumā. Pamatvārdi šķirkļu frazeoloģismos un vārdkopās aizstāti ar tildi (~) vai tildi ar daudzskaitļa galotnēm (~s vai ~ies). Frazeoloģismi šķirklī apzīmēti ar rombu (◊) un salikti tekoši, atdalot citu no cita ar semikolu. Pārējās vārdkopas izvietotas stabīñā.

Latviskajā tulkojumā dažadas vārdū ūkiras ar vienādu semantisko nozīmi atdalītas ar paralēlām svītriņām (//). Piemēram, **contract** 1. līgums; darījums // noslēgt līgumu...

Paskaidrojumi pie latviskajiem tulkojumiem doti slīprakstā un likti apaļajās iekavās. Piemēram, **depart** atteikties, atkāpties (*no iepriekšējās argumentācijas u. tml.*).

Termina fakultatīvā daļa dota taisnā salikumā apaļajās iekavās. Piemēram, **remanent**... 3. soda (termiņa) neizciestā daļa. Terms jālasa šādi: soda termiņa neizciestā daļa *vai* soda neizciestā daļa.

Tulkojumos sinonīmu varianti likti kvadrātiekvāvās. Piemēram, šķirklī **testimon/y** vārdkopa **expert testimony** ekspertīzes liecība, speciālista [eksperta] liecība. Tulkojums jālasa šādi: ekspertīzes liecība, speciālista liecība, eksperta liecība.

Lai izvairītos no latviskā teksta atkārtojumiem, dotas norādes: *sk.*, piemēram, **curatory sk.curative**.

Bez tam tulkojumos izmantotas šādas atšķirības zīmes: ūterminu tuvākās nozīmes atdalītas ar komatu, tālākās ar semikolu, bet pavisam atšķirīgās – ar semikolu un arābu kārtas skaitļiem pustreknā salikumā.

SAĪSINĀJUMI

<i>amer.</i>	– amerikāņu	<i>mil.</i>	– militārās tiesības
<i>autort.</i>	– autortiesības	<i>par.</i>	– parasti
<i>bazn.</i>	– baznīcas tiesības	<i>parl.</i>	– parlamenta
<i>burt.</i>	– burtiski	<i>pārn.</i>	– pārnestā nozīmē
<i>dial.</i>	– dialekteks	<i>pat.</i>	– patenttiesības
<i>ES</i>	– Eiropas Savienība	<i>piem.</i>	– piemēram
<i>fr.</i>	– franču	<i>pl., plural</i>	– daudzskaitlis
<i>gk.</i>	– galvenokārt	<i>sar.</i>	– sarunvaloda
<i>it.</i>	– itāļu	<i>u.c.</i>	– un citi
<i>jūr.</i>	– jūras tiesības	<i>u. tml.</i>	– un tā tālāk
<i>kan.</i>	– kanādiešu	<i>utt.</i>	– vēsturisks
<i>lat.</i>	– latīņu	<i>vēst.</i>	
<i>LR</i>	– Latvijas Republika		

ANGĻU ALFABĒTS

Aa	Bb	Cc	Dd	Ee	Ff	Gg
Hh	Ii	Jj	Kk	Ll	Mm	Nn
Oo	Pp	Qq	Rr	Ss	Tt	Uu
Ww	Xx	Yy	Zz			

A

abaction lopu zagšana (*barā, vairumā*); zirgu zagšana

abactor lopu zaglis; zirgu zaglis

abandon 1. atteikties (*no tiesībām*);
2. pamest (*sievu, bērnu*); \diamond to ~ an action atteikties no prasības; to ~ a right atteikties no tiesībām

abandonment 1. atteikšanās (*no tiesībām, pretenzijām*); 2. (*sievas, bērna*) pamešana

~ to insurer atteikšanās par labu apdrošinātājam

malicious ~ ļaunprātīga (*sievas, bērna*) pamešana

voluntary ~ of purpose brīvprātīga atteikšanās no mērķa sasniegšanas

abate 1. pazemināt; samazināt; 2. atcelt, anulēt; pārtraukt; 3. novērst; 4. nelikumīgi sagrābt nekustamu īpašumu, pirms mantinieks ieguvis īpašuma tiesības

abatement 1. pazemināšana; samazināšana; 2. prasības izdevumu samazināšana; 3. atcelšana, anulēšana; pārtraukšana; 4. novēršana (*pašpalīdzības ceļā*); 5. nelikumīga nekustama īpašuma iegūšana, pirms mantinieks ieguvis īpašuma tiesības

~ and revival (*līguma, tiesas lēmuma*) izpildes pārtraukšana un stāšanās spēkā no jauna

~ of action 1. prāvošanās, prasības,

tiesas lietas, vajāšanas izbeigšana;
2. prasības pilnīga atspēkošana no atbildētāja putas

of suit tiesas tiesvedības pārtraukšana

abater lūgums par prasības, tiesvedības, tiesas prāvas pārtraukšanu

abator persona, kas nelikumīgi ieguvusi nekustamu īpašumu, pirms mantinieks ieguvis īpašuma tiesības

abbreviate izraksts (*no dokumenta*) // veikt izrakstus (*no dokumenta*)

~ of adjudication izraksts no tiesas vai šķirējtiesas lēmuma

abdicate atteikties (*no amata, tiesībām, bērna, troņa*)

abdication atteikšanās (*no amata, tiesībām, bērna, troņa*)

abduct nolaupīt, aizvest (*ar varu sievieti, bērnu*)

abduction (*sievietes, bērna*) aizvešana, nolaupīšana

forcible ~ citas personas vardarbīga nolaupīšana

violent ~ citas personas vardarbīga nolaupīšana

abductor citas personas nolaupītājs

abet kūdīt uz noziegumu; atbalstīt noziegumā; ņemt dalību noziegumā

abetment kūdīšana uz noziegumu; atbalstīšana noziegumā; līdzdalība noziegumā

abetter sk. **abettor**